

Postbus 1090
3800 BB Amersfoort
Telefoon 033-1.55.08
Postgiro 55.95.52 t.n.v. EVP, Amersfoort

EVANGELISCHE VOLKSPARTIJ

EMBARGO TOT 16 augustus 18.00 uur.

Toespraak van Gerrit Welle, kamerkandidaat voor de EVP, gehouden op maandagavond 16 augustus 1982 in de Triomfatorkerk te Den Haag.

Dames en heren,

U kent al die verhalen uit dat oude boek wat wij allemaal kennen: de bijbel.

Een boek dat de rode draad aangeeft in het verhaal van het volk Israel dat met vallen en opstaan zich een weg baant door de geschiedenis, dwars door verdrukking en verleiding, welvaart en verzoeking, verstrooiing en herreniging heen. Een boek dat het verhaalvertelt en de geschiedenis weergeeft die God met en door mensen maakt. Een geschiedenis die zijn vervulling krijgt in de unieke persoon van Jezus, de man van Nazareth, de zoon van God en zoon der mensen, die door zijn spreken en handelen een nieuwe weg aangeeft.

Een boek met diepgang, met zeggingskracht, met opdrachten en hoopgevende beloften. Een boek dat veel mensen nemen als uitgangspunt en richtsnoer voor hun persoonlijk handelen.

Een boek dat veel mensen vandaag troost verschaft, leiding geeft hoop geeft en uitzicht biedt. Een boek dat ook veel politieke partijen als uitgangspunt en richtsnoer nemen voor hun politieke handelen.

Nu doet zich met betrekking tot dit laatste iets vreemds voor: iets in de zin van "zoveel hoofden zoveel zinnen".

Kan dat, is het mogelijk dat een boek met een zo fundamentele boodschap als de bijbel zoveel, verschillende, christelijke stromingen kan voortbrengen? Zoveel verschillende politieke partijen die zich allen beroepen op datzelfde boek, op datzelfde evangelie?

Het lijkt mij goed, om, als we de lijn willen ontdekken die de bijbel ons aangeeft voorzichtig te proberen enkele kernpunten uit het evangelie naar voren te halen, die voor ons van wezenlijk belang zijn.

Als ik die kernpunten noem, denk ik vooral aan gerechtigheid, vrede, solidariteit, vergeving en hoop. Ik denk dat deze begrippen u bekend in de oren klinken. Misschien als oude, versleten begrippen die niet meer in deze moderne tijd passen. Misschien als nieuwe, geladen begrippen, barstensvol inspiratie en bezieling.

Ik denk dat vele van deze kernbegrippen door veel mensen worden beleden, gekoesterd en toegepast.

De hoogst aktuele vraag is nu alleen: HOE?

Putten wij daaruit de kracht om in ons persoonlijke leven op een zogeheten christelijke manier om te gaan met elkaar. Maar vooral: passen wij deze begrippen ook toe als wij praten over politiek, over economie, over internationaal beleid?

Beperken wij ons bij het toepassen van deze begrippen tot ons individueel handelen. Of durven wij het aan om deze notities te laten doorklinken in de structuren én in ons politiek beleid, binnen en over onze landsgrenzen heen?

Beperken wij de hoop tot het heil van onze eigen ziel of strekt deze hoop zich uit naar de onderdrukten, de uitgebuitenen en naar de generaties na ons?

Hebben wij de hoop op een rechtvaardige, leefbare en vreedzame wereld opgegeven omdat het toch niet anders kan. Omdat deze wereld gebroken is en blijft. Omdat wij mensen " onbekwaam zijn tot enig goed, en geneigd tot alle kwaad"?

Of zijn wij in staat de hoop op de geschiedenis te heroveren, uit het bolwerk van het individuele belang en het geestelijk religieuze leven te halen en middenin de maatschappelijke en politieke werkelijkheid te plaatsen ?

Als wij de huidige situatie in onze wereld en in onze eigen samenleving dicht bij huis in beschouwing nemen; als wij nieuw inzicht in de huidige realiteit zouden hebben; als wij de huidige ontwikkelingen op b.v. economisch, technologisch, en bewapeningsgebied zouden durven analyseren en doortrekken, zou ons de schrik om het hart moeten slaan en zouden wij het schaamrood op de kaken moeten krijgen.

Vanuit onze verantwoordelijkheid als mensen, en vanuit onze opdracht en inspiratie als christenen zouden wij verheugd moeten konstateren, dat er in ons land partijen in de Tweede Kamer vertegenwoordigd zijn, die zich beroepen op de Bijbel; die zeggen zich geïnspireerd te weten door de bevrijdende boodschap van het Evangelie. Die vanuit deze visie "christelijke" politiek willen bedrijven.

Bij een analyse van het program en het beleid van deze -zich "christelijk" noemende- partijen, U kent ze allen, komen wij echter tot een aantal schokkende ontdekkingen:

-Is het "christelijk" om de huidige bewapeningswedloop in stand te houden en op te voeren? En om door steeds méér wapens een illusie van steeds méér veiligheid te bewerkstelligen en de vijand effectief te kunnen afschrikken?

-Is het "christelijk" een economisch systeem te steunen en te propageren dat mensen en ons milieu ondergeschikt maakt aan het streven naar een ongeremde groei; aan het produceren van steeds meer -en zogenaamd steeds betere- goederen?

-Is het "christelijk" de huidige onrechtvaardige verdeling van macht, bezit, en welvaart in stand te houden en een politiek te bedrijven die gericht is op het vermeerderen van de materiële welvaart van enkelen ten koste van ^{het} welzijn van velen?

Kortom, is het "christelijk" de mens, de natuur, ons milieu ondergeschikt te maken aan ons maatschappelijk handelen; aan de terreur van de technologie; de groei van de economie en van onze zogenaamde "veiligheid".
het veiligheids

Een paar schrijnende en brandende vragen, die op ons afkomen als wij het program en het beleid bekijken van de huidige christelijke partijen die in de Tweede Kamer vertegenwoordigd zijn.

Wij zullen willen uitroepen: Is er dan geen enkele christelijke partij die de euvelen heeft de hoop, de gerechtigheid, de solidariteit, de liefde en de vergeving centraal te stellen in zijn politiek beleid?

Er zijn bepaalde stromingen en mensen in de politiek van vandaag die zeggen dit beleid te willen. Ik doel hier uiteraard speciaal op de zgn. "dissidenten" in het CDA.

Het is nu echter overduidelijk geworden dat de rol van deze dissidenten volkomen is uitgespeeld. Als ze al niet op een onverkiesbare plaats staan, hebben ze luid en duidelijk van de heer Lubbers te horen gekregen dat zij, net zoals in het afgelopen jaar, ook nu hun mond moeten houden.

Daarmee wordt dan de vraag nog dringender: is er dan geen enkele christelijke partij die, zoals EVP kandidaat dr. Gilhuis in het partijorgaan van de EVP schrijft:

politiek wil bedrijven met een visionair elan, vanuit een radikaal beleden en beleefde bijbelse opdracht, met een droom van een rijk waarin de gerechtigheid niet meer als een vreemde verrassing te gast

zal zijn, een partij met diepte en stijl, voor mensen die vinden dat christenen voorop moeten lopen, omdat zij weten dat zij ná de opstanding van Jezus de hel niet meer voor, maar achter zich hebben ?

Ja, die partij is er, zo'n partij bestaat .

De Evangelische Volkspartij laat een luid en duidelijk, christelijk, dus progressief geluid horen in politiek Nederland, en zal dat na 8 september a.s. ook in de tweede kamer doen.

De vooruitstrevende christenen uit het CDA zijn bij die partij uiteraard welkom. Velen zijn hun reeds voorgegaan.

Wat wil nu die EVP precies?

Lezen we de inleiding van het verkiezingsprogramma "OMZIEN NAAR DE KAMER":

"De EVP is er van overtuigd, dat het luisteren naar en het handelen overeenkomstig de richtlijnen van het Evangelie van Jezus Christus de beste kans biedt om de tegenstellingen in deze wereld te verzoenen, d.w.z. vrede te verwerkelijken door het doen van gerechtigheid.

Zij neemt het Evangelie als uitgangspunt en richtsnoer voor haar politiek beleid, omdat de bevrijdende boodschap van het Evangelie voor ieder mens persoonlijk, tévens de opdracht inhoudt de wereld te bevrijden van onrecht, haat, oorlog en geweld.

Daartoe is een politiek beleid nodig dat zich richtten wil naar de norm van de bijbelse gerechtigheid. Dan kunnen vrede, solidariteit en rentmeesterschap in de samenleving werkelijkheid worden."

De EVP vindt het voeren van een evangelisch geïnspireerde politiek een waagstuk en een opdracht, die moet worden ondernomen. De visie van de EVP is dat er tekenen van hoop, verzoening en gerechtigheid moeten worden opgericht, in de verwachting van een vreedzame wereld, waar wij allen naar uit mogen kijken. Waar wij onze kracht en inspiratie uit kunnen putten.

De EVP durft dit waagstuk te ondernemen omdat zij gelooft, dat de hoop heroverd kan worden, de hoop voor velen, die nu vastzitten in een vaak uitzichtloze situatie.

De kern van de EVP visie kan in enkele zinnen worden samengevat:

1. inzien, dat de huidige wanorde in de wereld, de onrechtvaardige structuren en systemen door ónszelf in het leven zijn geroepen en dat wij hieraan dus ook zelf wat moeten en kunnen doen;
2. de mens centraal stellen bij, onderwerp maken van ons handelen, op individueel gebied, maar ook op politiek en maatschappelijk gebied,
3. het opgeven van ons streven naar méér, op het moment, dat óns méér ten koste gaat van het genoeg voor anderen;

Niet meer is beter, genoeg is het beste voor ons allemaal .

4. verhoging van de kwaliteit van het leven en de houdbaarheid van ons natuurlijk milieu,
5. het aanspreken van mensen op hun verantwoordelijkheid en ze die verantwoordelijkheid ook daadwerkelijk geven,
6. het streven naar veiligheid door vrede en het bewerkstelligen van vrede door gerechtigheid,
7. Het rechtvaardig verdelen van macht, kennis en welvaart.

Vanuit deze hoofdlijnen, die de EVP herkenbaar maken en aangewen vanuit welke visie de EVP politiek wil bedrijven is het verkiezingsprogramma van de EVP tot stand gekomen onder de titel OMZIEN NAAR ELKAAR.

Uit dit programma wil ik een zeer belangrijk thema lichten en kort toelichten. De houding van de EVP ten opzichte van bewapening en ontwapening geeft aan hoe doordrongen wij zijn van de situatie waarin de wereld zich bevindt.

Als voorbeeld daarvan hoef ik u slechts te wijzen op de situatie in het Midden Oosten. De vele doden die nu in Beiroet vallen, de verschrikkelijke angst van mensen die met moderne, dodelijke wapens worden bedreigd, het past ons niet als mensen om dit toe te laten. Wij erkennen het bestaansrecht van de staat Israel, maar evenzeer dat van een onafhankelijke palestijnse staat. Wat nu in Beiroet gebeurt is mensonwaardig. Israel dient zich zo spoedig mogelijk terug te trekken uit Libanon. Er zijn al doden genoeg gevallen.

Dit conflict toont aan, dat men steeds makkelijker naar militaire middelen grijpt om het "Gelijk" te krijgen. Wanneer grijpt men naar atoomwapens ? Het is nog slechts een kwestie van tijd!

Naar aanleiding van het inzicht dat ik zelf ontwikkelde op mijn verantwoordelijkheid als mens en christen, heb ik vorig jaar gemeend de krijgsmacht waar ik ruim 12 jaar als officier bij heb gediend, te moeten verlaten. Bij de EVP vind ik mijn visie op de oplossing van het immense probleem van de bewapeningwedloop, met name met betrekking tot kernwapens.

De EVP staat hier een hoopgevend politiek beleid voor, dat een uitweg biedt uit de huidige crisissituatie.

Enkele concrete stappen die de EVP voorstaat zijn:

- het doorbreken van de bewapeningsspiraal, door het nemen, als eerste, van verantwoorde initiatieven om greep te krijgen op

de voortgaande bewapeningsontwikkelingen.

Vanzelfsprekend wordt de produktie van en de plaatsing van kernwapens volstrekt afgewezen.

- De in Nederland opgeslagen kernwapens moeten worden verwijderd
- Nederland dient alle kerntaken af te stoten, als voorloper op het realiseren van kernwapenvrije zones in Europa
- er dient aandacht te worden geschonken aan een versterking van de taak en plaats van de Verenigde Naties, die sterker moet worden benadrukt.
- Konversie, de omschakeling van oorlogs industrie naar industrie voor vreedzame doeleinden, dient te worden bevorderd.
- De defensiebegroting dient met ten minste 1% per jaar te worden verlaagd.

Deze greep uit het pakket fundamentele maatregelen wat de EVP voorstaat, wordt nog aangevuld in het artikel van kamerkandidaat gen. b.d. M. von Meyenfeld in het partijorgaan, waarna u graag verwijs.

De opstelling van de EVP ten opzichte van de kernwapens is duidelijk afwijzend. Dit heeft mede geleid tot het stemadvies wat het Interkerkelijk Vredesberaad en Pax Christi Nederland hebben uitgebracht op de EVP en de linkse partijen.

Een stem op de EVP helpt dus mee de plaatsing van deze vernietigingswapens tegen te gaan.

En niet alleen dat.

Want als de NP politieke verantwoordelijkheid van U zal krijgen, zult U merken dat de HOOP HEROVERD wordt!

Als wij de aanzetten, die de NP wil doen, kunnen waarmaken, kan de hoop op een zinvolle toekomst voor ons allemaal werkelijkheid worden.

-als de werklozen uitzicht wordt geboden op een stuk erkenning en inzicht in hun situatie, maar vooral op een oplossing van het schrijnende werkloosheids probleem, dan ontstaat er weer hoop.

-als er uitzicht komt op een doorbreking van de bewapeningsspiraal, op het afnemen van de dreiging van een kernoorlog, **dan is er echt hoop.**

-als de mensen in ^{de} arme ontwikkelingslanden weten, dat er hier in het rijke westen mensen zijn, die weigeren hun overvloed nog verder te vermeerderen, omdat zij weten, dat hun naasten in de derde wereld nog niet aan hun levensbehoeften, hun basisbehoeften toekomen, **dan geven we nieuwe hoop**

-als de dubbele moraal in onze maatschappij en in onze wereld aan de kaak wordt gesteld en de normen en principes, die al gelden in onze dagelijkse individuele omgang met elkaar, ook ingang vinden in de politieke en in de maatschappelijke structuur, **dan is er hoop**

-als er eindelijk een écht christelijk, dus progressief en vooral duidelijk geluid in de Nederlandse politiek zal klinken, waar mensen die zich van hun verantwoordelijkheid bewust zijn, zich in kunnen herkennen en hun steun aan kunnen geven, **pas dan kunnen we echt zeggen: er is hoop**

Kies daarom voor een écht christelijk, dus progressief beleid.

Het kan op 8 september, dus het moet.

Als wij om willen zien naar elkaar, als wij de hoop willen heroveren, zullen wij moeten kiezen voor een maatschappijvernieuwend, toekomstbiedend politiek beleid.

Stem daarom op 8 september EVV, lijst 15.

Onthoudt U dit getal goed. 15, het geluksgetal voor deze verkiezingen.

U kunt ná de verkiezingen op ons rekenen.

Wij rekenen voor deze verkiezingen op U!